

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ 19ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1982¹

Ursula Becker
κατά Finanzamt Münster-Innenstadt
(αίτηση του Finanzgericht του Münster
γιά την έκδοση προδικαστικής απόφασεως)

«Αποτέλεσμα των οδηγιών»

Υπόθεση 8/81

Περίληψη

1. Πράξεις των οργάνων — Οδηγίες — Αποτέλεσμα — Μη εκτέλεση από ένα Κράτος μέλος — Δικαίωμα των ιδιωτών να επικαλούνται την οδηγία — Προϊνποθέσεις (Συνθήκη ΕΟΚ άρθρο 189)
2. Πράξεις των οργάνων — Οδηγίες — Οδηγία ή όποια αφήνει περιθώριο εκτιμήσεως στα Κράτη μέλη — Διατάξεις αποσπαστές τις οποίες δύνανται να επικαλεσθούν οι ιδιώτες (Συνθήκη ΕΟΚ άρθρο 189· οδηγία 77/388 του Συμβουλίου)
3. Δημοσιονομικές διατάξεις — Έναρμόνιση των νομοθεσιών — Φόρος κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας — Απαλλαγές πού προβλέπει ή έκτη οδηγία — Δικαίωμα επιλογής υπέρ των φορολογουμένων — Άσκηση — Έξουσιες των Κρατών μελών — Όρια (Οδηγία 77/388 του Συμβουλίου άρθρο 13 μέρος Β και Γ)
4. Δημοσιονομικές διατάξεις — Έναρμόνιση των νομοθεσιών — Φόρος κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας — Απαλλαγές πού προβλέπει ή έκτη οδηγία — Συνέπειες επί του συστήματος του φόρου προστιθεμένης αξίας (Οδηγία 77/388 του Συμβουλίου)
5. Δημοσιονομικές διατάξεις — Έναρμόνιση των νομοθεσιών — Φόρος κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας — Απαλλαγές πού προβλέπει ή έκτη οδηγία — Απαλλαγή των πράξεων μεσιτείας πιστώσεων — Δυνατότητα να επικαλούνται οι ιδιώτες την αντίστοιχη διάταξη σε περίπτωση μη εκτελέσεως της οδηγίας — Προϊνποθέσεις (Οδηγία 77/388 του Συμβουλίου άρθρο 13 μέρος Β εδάφιο δ σημείο 1)

¹ — Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

1. Θά ήταν άσυμβίβαστο πρὸς τὸν δεσμευτικό χαρακτήρα πού τό ἄρθρο 189 ἀναγνωρίζει στήν ὀδηγία τό νά ἀποκλεισθεῖ κατ' ἀρχήν ἀπό τά ἐνδιαφερόμενα πρόσωπα ἡ δυνατότης νά ἐπικαλεσθοῦν τήν ὑποχρέωση πού ἐπιβάλλει ἡ ὀδηγία. Εἰδικότερα, στίς περιπτώσεις ὅπου οἱ κοινοτικές ἀρχές θά ὑπεχρέωναν, μέσω ὀδηγίας, τά Κράτη μέλη νά υἱοθετήσουν μία ὀρισμένη συμπεριφορά, τό χρήσιμο ἀποτέλεσμα μιᾶς τέτοιας πράξεως θά ἀπεδυναμοῦτο ἂν οἱ πολίτες ἐμποδίζοντο νά τήν ἐπικαλεσθοῦν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου καί ἂν τά ἐθνικά δικαιοδοτικά ὄργανα ἠμποδίζοντο νά τήν λάβουν ὑπ' ὄψη ὡς στοιχεῖο τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου. Κατά συνέπεια, τό Κράτος μέλος πού δέν ἔλαβε ἐμπροσθέντως τά ἐκτελεστικά μέτρα πού ἐπιβάλλει ἡ ὀδηγία, δέν δύναται νά ἀντιτάξει στούς ἰδιώτες τήν μὴ ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεων πού ἐπέβαλε ἡ ὀδηγία. Ἔτσι, σέ ὅλες τίς περιπτώσεις στίς ὁποῖες προκύπτει ὅτι, ἀπό ἀπόψεως περιεχομένου, οἱ διατάξεις μιᾶς ὀδηγίας δέν περιέχουν αἰρέσεις καί εἶναι ἐπαρκῶς ἀκριβεῖς, εἶναι δυνατή ἡ ἐπίκληση τῶν ἐν λόγω διατάξεων καίτοι δέν ἔχουν ληφθεῖ ἐμπροσθέντως ἐκτελεστικά μέτρα, εἴτε ἐναντίον κάθε ἐθνικῆς διατάξεως πού δέν εἶναι σύμφωνη μέ τήν ὀδηγία, εἴτε καθ' ὅσον δύναται νά προσδιορίσουν δικαιώματα, τά ὁποῖα οἱ ἰδιώτες εἶναι σέ θέση νά προβάλλουν ἐναντι τοῦ κράτους.
2. Καίτοι, ἡ ἕκτη ὀδηγία τοῦ Συμβουλίου 77/388 περὶ ἑναρμονίσεως τῶν νομοθεσιῶν τῶν Κρατῶν μελῶν τῶν σχετικῶν μέ τούς φόρους κύκλου ἐργασιῶν, ἀφήνει, ἀναντιρρήτως, στά Κράτη μέλη ἕνα περιθώριο ἐκτιμῆσεως ἀρκετά σημαντικό γιά νά θέσουν σέ ἐφαρμογή ὀρισμένες ἀπό τίς διατάξεις τῆς, αὐτό δέν δύναται νά στερήσει τούς ἰδιώτες ἀπό τό δικαίωμα νά ἐπικαλεσθοῦν ἐκεῖνες τίς διατάξεις, οἱ ὁποῖες, λαμβανομένου ὑπ' ὄψη τοῦ συγκεκριμένου ἀντικειμένου τους, δύναται νά ἀποσπασθοῦν ἀπό τό σύνολο καί νά τύχουν ἐφαρμογῆς ὡς ἔχουν. Αὐτή ἡ ἐλαχίστη ἐγγύηση, πού παρέχεται πρὸς τούς θιγομένους ἀπό τό ἀνεκτέλεστο τῆς ὀδηγίας πολίτες, ἀπορρέει ἀπό τὸν δεσμευτικό χαρακτήρα τῆς ὑποχρέωσης πού ἐπιβάλλεται στά Κράτη μέλη ἀπό τό ἄρθρο 189 ἐδάφιο 3 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Ἡ ὑποχρέωση αὐτή θά ἔχανε τελείως τήν ἀποτελεσματικότητά τῆς, ἂν ἐπιτρέπετο στά Κράτη μέλη νά ἐξουδετερώσουν μέ τίς παραλείψεις τους, ἀκόμα καί τά ἀποτελέσματα ἐκεῖνα πού ὀρισμένες διατάξεις μιᾶς ὀδηγίας δύναται, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου τους, νά παραγάγουν.
3. Τό ἄρθρο 13 μέρος Γ τῆς ὀδηγίας 77/388 οὐδόλως παρέχει στά Κράτη μέλη τήν εὐχέρεια νά ἐξαρτοῦν ἀπό αἰρέσεις ἢ νά περιορίζουν καθ' οἰονδήποτε τρόπο τίς ἀπαλλαγές πού προβλέπονται στό Β μέρος· ἐπιφυλάσσει ἀπλῶς ὑπὲρ τῶν Κρατῶν μελῶν τήν εὐχέρεια νά παρέχουν, κατὰ τό μάλλον ἢ ἥττον εὐρέως, στούς ἀπολαύοντες τῶν ἐν λόγω ἀπαλλαγῶν τήν δυνατότητα νά ἐπιλέγουν οἱ ἴδιοι τήν υποβολή τους στήν φορολογία, ἂν κρίνουν ὅτι αὐτό τούς συμφέρει.
4. Ὅπως συνάγεται ἀπό τήν ὅλη οἰκονομία τῆς ὀδηγίας, ἀφ' ἐνός μὲν, οἱ ἀπολαύοντες τῆς ἀπαλλαγῆς, λόγω τοῦ ὅτι κάνουν χρήση αὐτῆς παραιτοῦνται κατ' ἀνάγκη τοῦ δικαιώματος νά ζητήσουν ἐκπτώση τῶν προκαταβληθέντων φόρων, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐπειδή ἔκαμαν χρήση τῆς ἀπαλλαγῆς, δέν εἶναι σέ θέση νά ἐπιπρῖψουν ὁποιαδήποτε ἐπιδάρυση σέ ἐπόμενα στάδια, ἔτσι ὥστε νά μὴ δύναται κατ' ἀρχήν νά θιγοῦν δικαιώματα τρίτων.
5. Ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1979, ἕνας μεσίτης ἀσχολούμενος μέ τήν διαπραγματεύση

πιστώσεων δύναται νά επικαλεσθῆι τήν διάταξη περί ἀπαλλαγῆς ἀπό τόν φόρο κύκλου ἐργασιῶν γιά πράξεις πού ἀφορῶν μεσιτεία πιστώσεων, ἡ ὁποία περιλαμβάνεται στό ἄρθρο 13 μέρος Β ἐδάφιο δ σημεῖο 1 τῆς ἐκτης ὁδηγίας 77/388 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 17ης Μαΐου 1977, περί ἑναρμονίσεως τῶν νομοθεσιῶν τῶν Κρατῶν μελῶν τῶν σχετικῶν

μέ τούς φόρους κύκλου ἐργασιῶν — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης ἀξίας: ὁμοιόμορφη φορολογική δάση, σέ περίπτωση μὴ ἐκτελέσεως τῆς ὁδηγίας αὐτῆς καί ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν ἀπέσχε τῆς ἐπιρρίψεως τοῦ ὡς ἄνω φόρου στά ἐπόμενα στάδια, χωρίς τό κράτος νά δύναται νά τοῦ ἀντιτάξει τό ἀνεκτέλεστο τῆς ὁδηγίας.

Στήν ὑπόθεση 8/81,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Finanzgericht τοῦ Münster πρὸς τό Δικαστήριον, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς διαφορᾶς πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ αἰτούντος δικαστηρίου μεταξύ

URSULA BECKER, ἀνεξαρτήτου μεσιτριάς πιστώσεων, κατοίκου Münster,

καί

FINANZAMT MÜNSTER-INNENSTADT,

ἡ ἐκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρὸς τήν ἐρμηνεῖα τοῦ ἄρθρου 13 τμήμα Β ἐδάφιο δ σημεῖο 1 τῆς ἐκτης ὁδηγίας τοῦ Συμβουλίου 77/388 τῆς 17ης Μαΐου 1977, περί ἑναρμονίσεως τῶν νομοθεσιῶν τῶν Κρατῶν μελῶν, τῶν σχετικῶν μέ τούς φόρους κύκλου ἐργασιῶν — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης ἀξίας: ὁμοιόμορφη φορολογική δάση,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait καί O. Due, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, T. Koopmans, U. Everling, A. Χλωρό καί F. Grévisse, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεὺς: Sir Gordon Slynn
γραμματεὺς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη